

Sygn. akt III CZ 383/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Maciej Kowalski (sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa R. L.
przeciwko I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością W.
spółce komandytowej w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 26 stycznia 2023 r.
w Izbie Cywilnej w Warszawie,
zażalenia pozwanego
na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 25 kwietnia 2022 r., sygn. akt VII AGa 346/20,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Powód R. L. domagał się zasądzenia od I. spółki komandytowej w W. kwot 163 220,34 zł, 141 616 zł i 423 440,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Wyrokiem z 3 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo.

Sąd Apelacyjny w Warszawie 25 kwietnia 2022 r., na skutek apelacji powoda, uchylił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w zakresie żądania zapłaty 58 744,80 zł wraz z odsetkami za opóźnienie i w punkcie drugim w całości oraz przekazał sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu

w Warszawie, oddalił apelację w pozostałym zakresie oraz pozostawił Sądowi Okręgowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany wniósł zażalenie na powyższy wyrok Sądu zaskarżając go w części. to jest w zakresie pkt. I wyroku. Wyrokowi temu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 386 § 4 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., polegające na uznaniu, że istnieją podstawy do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w zakresie żądania zasądzenia 55 744,88 zł, przy jednoczesnym merytorycznym rozstrzygnięciu co do żądania zasądzenia 88 449,40 zł, przez oddalenie apelacji powoda. Wskazał, że z analizy uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji wynika jednoznacznie, że sąd ten wskazał, z jakich powodów nie uwzględnił żądania pozwu a tym samym rozpoznał istotę sprawy. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w zakresie dotyczącym 55 744,88 zł oraz rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa adwokackiego, w postępowaniu zażaleniowym, według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie na orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji służy przeprowadzeniu kontroli istnienia procesowych podstaw wydania przez ten sąd wyroku kasatoryjnego, zamiast merytorycznego zakończenia sprawy. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego jest ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej przez ten sąd podstawie orzeczenia kasatoryjnego (zob. postanowienie SN z 11 maja 2022 r., III CZ 161/22). W postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (postanowienie SN z 24 lutego 2022 r., III CZ 52/22).

Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się, analizując żądanie pozwu w aspekcie przepisów prawa materialnego stanowiących

podstawę rozstrzygnięcia. Konstrukcyjne braki uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną, mogą prowadzić do wniosku, że nie doszło do rozpoznania sprawy, jeżeli sąd nie odniósł się do przedmiotu żądania, a więc nie wyjaśnił również materialnoprawnej podstawy roszczenia. Kontrola ta jest możliwa jedynie wówczas, gdy możliwe jest odtworzenie toku rozumowania sądu w oparciu o przedstawioną podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia, zaś w przeciwnym przypadku orzeczenie nie poddaje się weryfikacji. Rozpoznając zażalenie na orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji, należy przy tym uwzględnić obowiązek respektowania konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego (zob. postanowienia SN: z 5 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013, Nr 5, poz. 68; z 7 listopada 2014 r., IV CZ 82/14; z 18 czerwca 2021 r., V CZ 32/21; z 27 lipca 2021 r., IV CZ 23/2).

Sąd pierwszej instancji nie dokonał oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów i nie wskazał dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Poprzestał jedynie na zrelacjonowaniu przebiegu postępowania dowodowego. Wymienienie dowodów nie spełnia wymogu dokonania ustaleń faktycznych i wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Ponadto Sąd Okręgowy całkowicie zaniechał wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku. Przytoczył jedynie w treści uzasadnienia wyroku przepisy mogące mieć znaczenie dla sprawy oraz poglądy orzecznictwa bez odniesienia się do konkretnych okoliczności sprawy. Uznając za skuteczne odstąpienie przez pozwanego od umowy, nie wskazał, które z powołanych norm prawnych znajdują zastosowanie w sprawie. Z powyższych względów nie sposób stwierdzić, z jakich przyczyn Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo, i uznać, że Sąd ten rozpoznał istotę sprawy.

W postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez ten sąd przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku. W wypadku, gdy sąd drugiej instancji, na skutek rozpoznania apelacji, uchylił zaskarżony wyrok jedynie w części, zasadność tej części jego orzeczenia, która nie ma kasatoryjnego charakteru, nie podlega ocenie Sądu Najwyższego. Podnoszona w tym zakresie przez wnoszącego zażalenie

argumentacja nie pozwala zatem na zakwestionowanie stanowiska Sądu Okręgowego co do zastosowania art. 386 § 4 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).